

Eserin Orijinal Adı:
Carlo Marx, Federico Engels
Manifesto Comunista
Ro Marcenaro
(Edizioni Ottoviani, Milano, 1976)

Yordam Kitap: 90 • Çizgilerle Komünist Manifesto • Karl Marx - Friedrich Engels
ISBN 978-9944-122-93-1 • *Çeviri:* Nail Satlıgan (*Manifesto* metni), Kaan Emek (konuşma balonları)
Kapak Tasarım: Savaş Çekiç • *Uygulama:* Gönül Göner • *Birinci Basım:* Kasım 2009
İkinci Basım: Kasım 2009 • *Üçüncü Basım:* Mart 2013 • *Dördüncü Basım:* Şubat 2016
Beşinci Basım: Mayıs 2020

Yordam Kitap Basın ve Yayın Tic. Ltd. Şti. (Sertifika No: 44790)
Çatalçeşme Sokağı Gendaş Han No: 19 Kat: 3 34110 Cağaloğlu - İstanbul
Tel: 0212 528 19 10 • W: www.yordamkitap.com • E: info@yordamkitap.com
www.facebook.com/YordamKitap • www.twitter.com/YordamKitap
www.instagram.com/yordamkitap

Baskı: İnkılap Kitabevi Baskı Tesisleri (Sertifika No: 44066)
Çobançeşme Mah. Altay Sok. No: 8
Yenibosna / Bahçelievler - İstanbul
Tel: 0212 496 11 11

ÇİZGİLERLE KOMÜNİST MANİFESTO

Karl Marx – Friedrich Engels

Çizgiler

Rodolfo Marcenaro

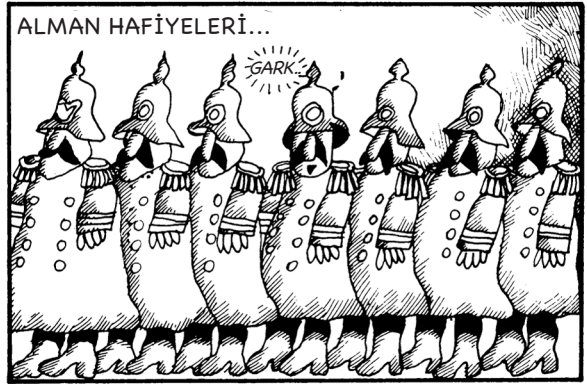
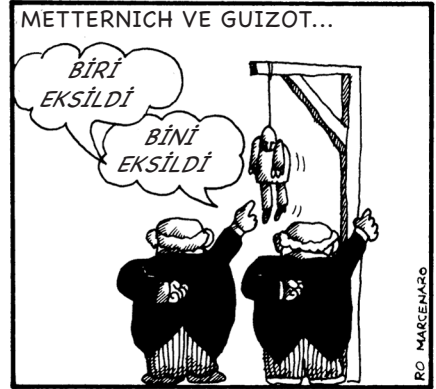
Çeviri

Nail Satlıgan

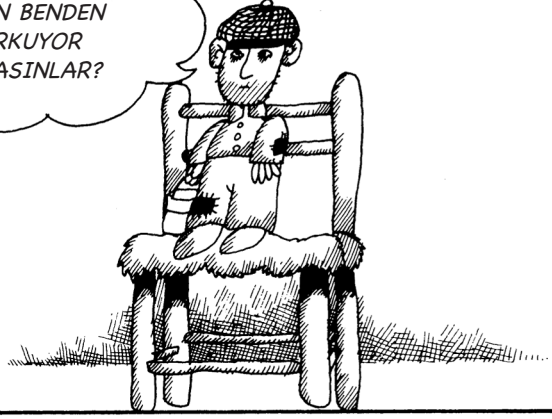
AVRUPA'DA BİR HEYULA KOL GEZİYOR
-KOMÜNİZM HEYULASI.

YAŞLI AVRUPA'NIN BÜTÜN DEVLETLERİ, PAPASI VE ÇARI,
METTERNICH'İ VE GUIZOT'SU, FRANSIYIZ RADİKALLERİ VE ALMAN
HAFİYELERİ BU HEYULAYA KARŞI KUTSAL BİR SÜRGÜN AVINDA
EL ELE
VERMİŞ-
LERDİR.

SAKIN BENDEN
KORKUYOR
OLMASINLAR?

BUNDAN İKİ SONUÇ ÇIKIYOR.
KOMÜNİZM DAHA ŞİMDİDEN
BÜTÜN AVRUPA DEVLETLERİNCE
BİR GÜÇ OLARAK KABUL EDİLMİŞ
BULUNUYOR.

KOMÜNİSTLERİN GÖRÜŞLERİNİ,
AMAÇLARINI, EĞİLİMLERİNİ AÇIKÇA
BÜTÜN DÜNYANIN GÖZLERİ ÖNÜNE
SERMELERİNİN VE BU KOMÜNİZM HEYULASI
MASALINA PARTİNİN KENDİSİNİN BİR
MANİFESTOSUYLA KARŞILIK VERMELERİNİN
TAM ZAMANIDIR.

KOMÜNİST PARTİSİ MANİFESTOSU

Şubat 1848, Londra

İŞTE BU AMAÇLA ÇEŞİTLİ MİLLİYETLERDEN
KOMÜNİSTLER LONDRA'DA BİR ARAYA GELMİŞLER
VE İNGİLİZCE, FRANSIYZCA, ALMANCA,
İTALYANCA, FLAMANCA VE DANİMARKA DİLİNDE
YAYINLANMAK ÜZERE AŞAĞIDAKİ MANİFESTOYU
KALEME ALMIŞLARDIR.

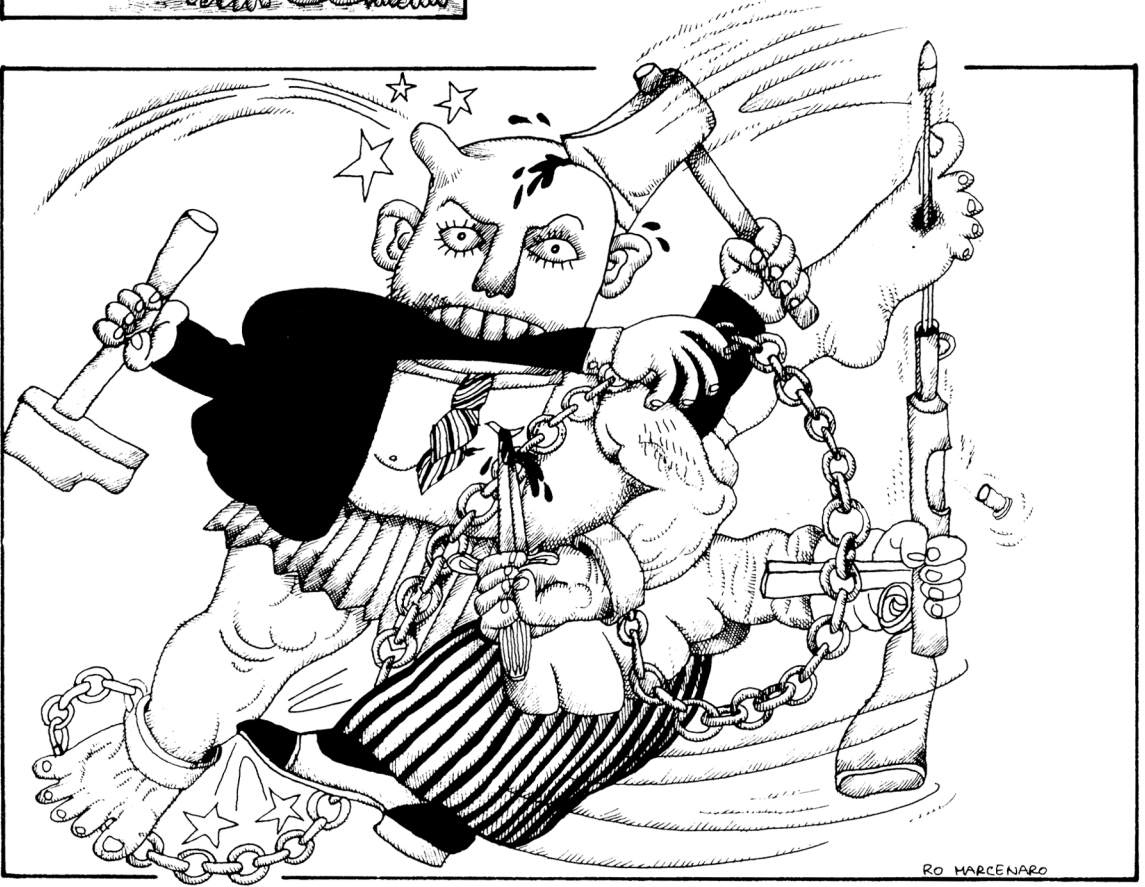

**BURJUVALAR
VE
PROLETERLER**

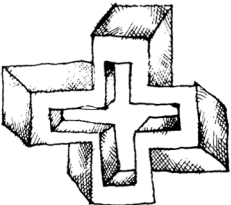

BUGÜNE KADARKİ BÜTÜN TOPLUMLARIN TARİHİ SINIF MÜCADELELERİ TARİHİDİR.

ÖZGÜR YURTTAŞ İLE KÖLE, PATRİSİEN İLE PLEB, BARON İLE SERF, LONCA USTASI İLE KALFA, SÖZÜN KISASI EZEN İLE EZİLEN SÜREKLİ KARŞI KARŞIYA GELMİŞLER, HER SEFERİNDE YA TOPLUMUN TÜMÜYLE DEVRİMCİ BİR DÖNÜŞÜME UĞRAMASIYLA YA DA ÇATIŞAN SINIFLARIN ORTAK YIKIMIYLA SONUÇLANAN, KİMİ ZAMAN GİZLİDEN GİZLİYE, KİMİ ZAMAN AÇIKTAN AÇIĞA, AMA DUR DURAK BİLMEYEN BİR MÜCADELE İÇİNDE OLMUŞLARDIR.

TARİHİN DAHA ESKİ DÖNEMLERİNDE HEMEN HER YERDE TOPLUMUN ÇEŞİTLİ ZÜMRELER HÂLİNDE

TAMAMIYLA EKLEMLENİŞİNİ, TOPLUMSAL KONUMLARIN ÇOK YÖNLÜ OLARAK DERECELENİŞİNİ GÖRÜYÖRÜZ:

ESKİ ROMA'DA

PATRİSİYENLER

ŞÖVALYELER

PLEBLER

KÖLELER

ORTAÇAĞDA

FEODAL BEYLER

VASALLAR

LONCA USTALARI

KALFALAR

SERFLER

BU SINIFLARIN
HEMEN HEPSİNDE
DE ÖZEL
DERECELENMELER.

FEODAL TOPLUMUN YIKINTILARI ARASINDAN FİLİZLENİP
YÜKSELEN MODERN BURJUVA TOPLUMU SINIF KARŞITLIKLARINI
ORTADAN KALDIRMAMIŞTIR. MODERN BURJUVA TOPLUMU ESKİ
SINIFLARIN YERİNE YENİ SINIFLAR, ESKİ BASKI KOŞULLARININ
YERİNE YENİ BASKI KOŞULLARI,

.....

OFF

ESKİ MÜCADELE
BİÇİMLERİNİN
YERİNE DE
YENİ MÜCADELE
BİÇİMLERİ
GETİRMEKTEN
ÖTEYE
GİTMEMİŞTİR.

BUNUNLA BİRLİKTE DÖNEMİMİZİN,
BURJUVA DÖNEMİNİN, AYIRT EDİCİ BİR
ÖZELLİĞİ VARDIR: SINIF KARŞITLIKLARINI
YALINLAŞTIRMİŞTIR BU DÖNEM. BÜTÜN
BİR TOPLUM İKİ BÜYÜK DÜŞMAN KAMPA,
BİRBİRİYLE DOĞRUDAN DOĞRUYA KARŞI
KARŞIYA GELEN İKİ BÜYÜK SINIFA, YANI
BURJUVAZİ İLE PROLETARYAYA HER GEÇEN
GÜN DAHA FAZLA BÖLÜNMEKTEDİR.

ÜCRETLERİ ARTTIRMAK MI? ASLA!
DAHA KOLAY ÇALIŞMA KOŞULLARIMI?
ASLA! DAHA SAĞLIKLI ÇALIŞMA OR-
TAMI MI? ASLA! AKSİ TAKDİRDE TA-
LEPLER KİM BİLİR NEREYE VARIR?

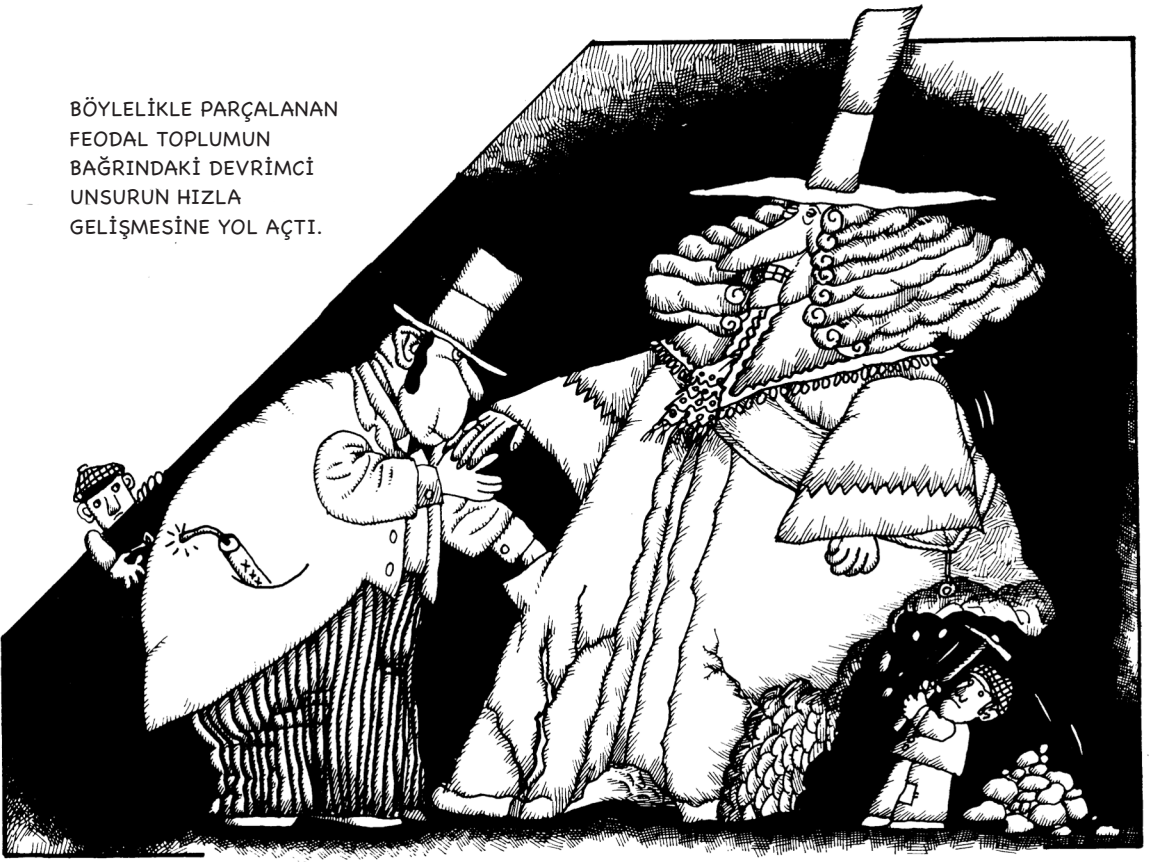
BOYKOT! GREV!
İSYAN!

ORTAÇAĞIN SERFLERİ ARASINDAN
İLK KENTLERİN KASABA EŞRAFI
(PFAHLBÜRGER) DOĞDU. BUNLARIN
ARASINDAN DA BURJUVAZİNİN İLK
UNSURLARI GELİŞTİ.

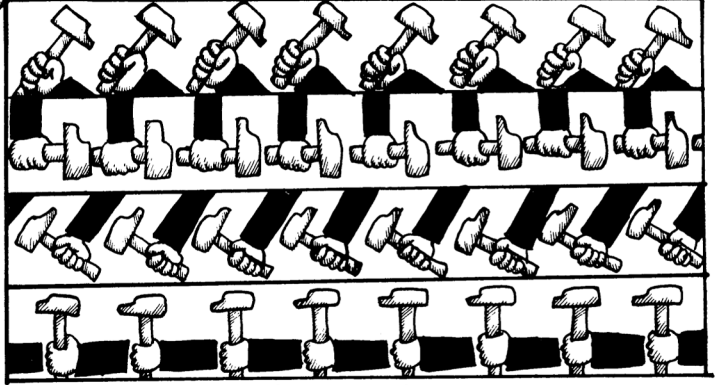

AMERİKA'NIN
KEŞFİ,
AFRİKA'NIN GEMİYLE
DOLAŞILMASI YÜKSELEN
BURJUVAZİYE YEPYENİ
ALANLAR AÇTI. DOĞU HİNDİSTAN
VE ÇİN PAZARLARI, AMERİKA'NIN
SÖMÜRGELEŞTİRİLMESİ, SÖMÜRGELERLE YAPILAN
TİCARET, MÜBADELE ARAÇLARININ VE GENEL OLARAK
METALARIN ARTMASI TİCARETE, DENİZCİLİĞE, SANAYİYE O
GÜNE KADAR GÖRÜLMEMİŞ BİR ÇANLANMA SAĞLADI VE

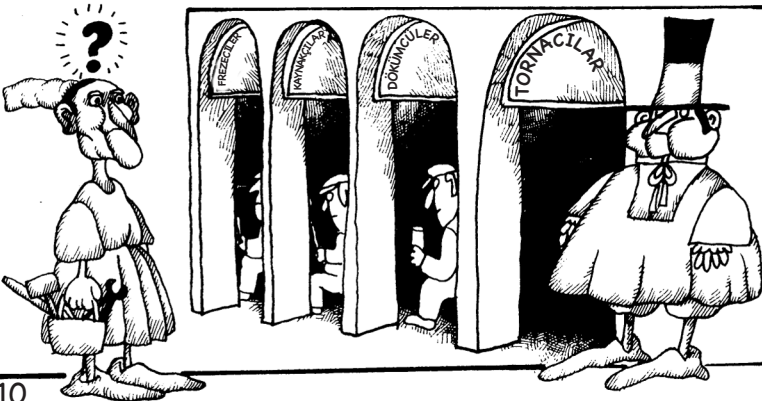
BÖYLELİKLE PARÇALANAN
FEODAL TOPLUMUN
BAĞRINDAKİ DEVRİMÇİ
UNSURUN HIZLA
GELİŞMESİNE YOL AÇTI.

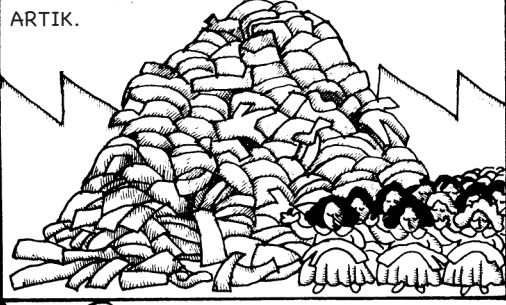
SANAYİNİN
ŞİMDİYE
KADARKİ
FEODAL
YA DA LONCA
KURALLARINA UYGUN
İŞLETME TARZI YENİ
PAZARLARLA GİTTİKÇE
BÜYÜYEN İHTİYACI ARTIK KARŞILAYAMIYORDU. ONUN YERİNİ MANİFAKTÜR ALDI.

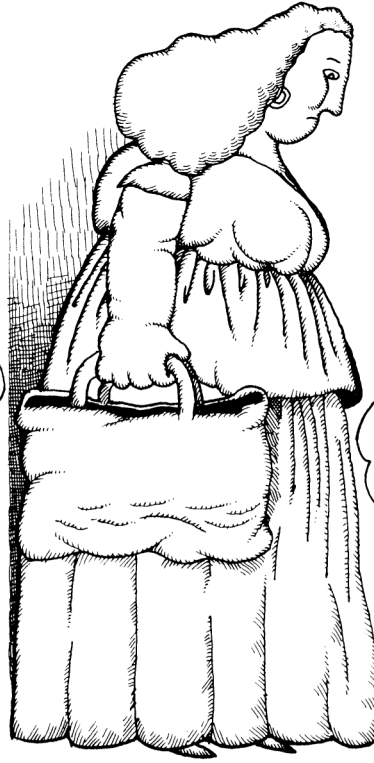
LONCA USTALARI
SANAYİCİ ORTA
SINIFÇA BİR KÖŞEYE
İTİLDİ; DEĞİŞİK
LONCALAR ARASINDAKİ
İŞ BÖLÜMÜ BİR TEK
ATÖLYENİN İÇİNDEKİ İŞ
BÖLÜMÜ KARŞISINDA
YOK OLUP GİTTİ.

BU ARADA PAZARLAR DURMADAN BÜYÜYOR,
İHTİYAÇ DURMADAN ARTIYORDU.
MANİFAKTÜR BİLE YETERSİZ KALIYORDU
ARTIK.

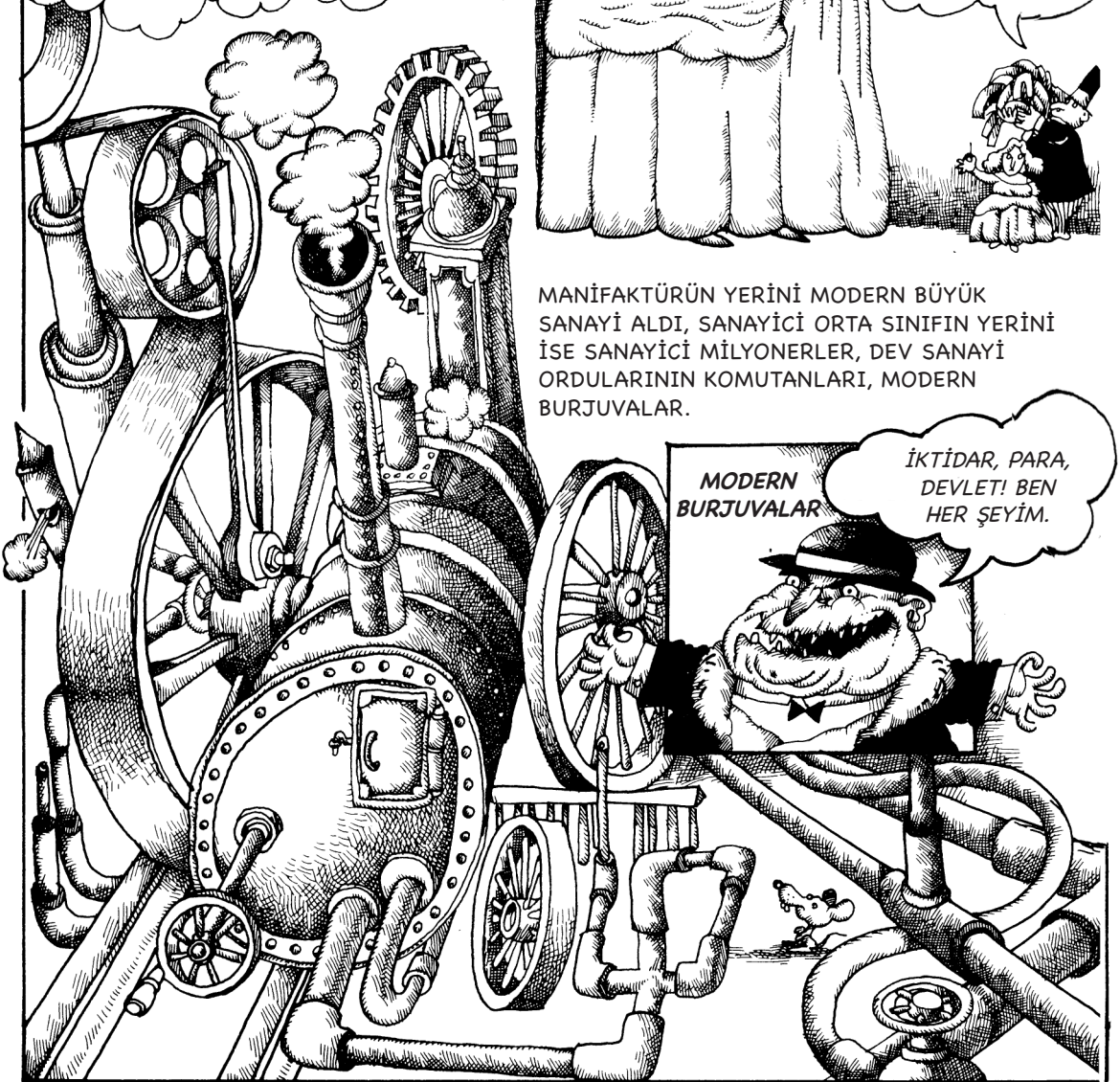
İŞTE O ZAMAN BUHAR İLE MAKİNE,
SANAYİ ÜRETİMİNDE DEVRİM YAPTI.

HİMM... SANA
BENİMKİLER-
DEN BİRİNİ
UYDURACAĞIZ
ARTIK...

MANİFAKTÜRÜN YERİNİ MODERN BÜYÜK
SANAYİ ALDI, SANAYİCİ ORTA SINIFIN YERİNİ
İŞE SANAYİCİ MİLYONERLER, DEV SANAYİ
ORDULARININ KOMUTANLARI, MODERN
BURJUVALAR.

MODERN
BURJUVALAR

İKTİDAR, PARA,
DEVLET! BEN
HER ŞEYİM.

BÜYÜK SANAYİ AMERİKA'NIN KEŞFİYLE YOLU AÇILAN DÜNYA PAZARINI KURDU. BU PAZAR TİCARETTE, DENİZCİLİKTE VE KARA ULAŞIMINDA ÇOK BÜYÜK GELİŞMEYE YOL AÇTI. BU GELİŞME DE SANAYİNİN YAYILMASINI SAĞLADI; SANAYİ, TİCARET, DENİZCİLİK VE DEMİRYOLLARI YAYILDIKÇA BURJUVAZİ DE GELİŞTİ, SERMAYELERİNİ ARTIRDI VE ORTAÇAĞ ARTIĞI SINIFLARI BİR BİR ARKA PLANA İTTİ.

DEMİKİ MODERN BURJUVAZİNİN KENDİSİNİN DE UZUN BİR GELİŞME SEYRİNİN, ÜRETİM VE MÜBADELE TARZINDA MEYDANA GELEN BİR DİZİ ALTÜST OLUŞUN ÜRÜNÜ OLDUĞUNU GÖRÜYÖRÜZ.

BURJUVAZİNİN BU GELİŞME AŞAMALARINDAN HER BİRİNE ONA DENK DÜŞEN SİYASİ BİR İLERLEME EŞLİK ETTİ.

MANİFAKTÜR DÖNEMİNDE SOYLULUĞA KARŞI BİR AĞIRLIK UNSURU OLARAK YA MEŞRUTİ MONARŞİYE YA DA MUTLAK MONARŞİYE HİZMET EDEN, GENEL OLARAK BÜYÜK MONARŞİLERİN TEMEL TAŞI OLAN BURJUVAZİ EN SONUNDA, BÜYÜK SANAYİNİN VE DÜNYA PAZARININ OLUŞMASINDAN BU YANA MODERN TEMSİLİ DEVLETTE SİYASİ HÂKİMİYETİ TEK BAŞINA ELE GEÇİRDİ. MODERN DEVLET İKTİDARI BÜTÜN BURJUVA SINIFININ ORTAK İŞLERİNİ YÖNETEN BİR KURULDAN BAŞKA BİR ŞEY DEĞİLDİR.

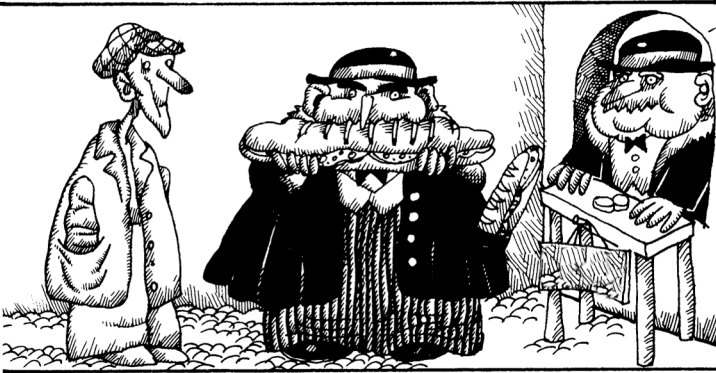
BURJUVAZİ TARİHTE
SON DERECE DEVRİMCİ
BİR ROL OYNAMIŞTIR.

...VE BU KULÜBELERİN İŞ-
GAL ETTİĞİ TEPELERDE BİR
TURİZM MERKEZİ KURACA-
ĞIZ, PARLAK UFUKLAR.

BURJUVAZİ HÂKİMİYETİ
ELE GEÇİRDİĞİ HER YERDE
BÜTÜN FEODAL, ATAERKİL,
KIR YAŞAMINA ÖZGÜ
İLİŞKİLERE SON VERMIŞTİR.
İNSANI TABİİ MAFEVKİNE
BAĞLAYAN KARMAKARIŞIK
FEODAL BAĞLARI ACIMASIZCA
KESİP ATMİŞ VE İNSAN İLE
İNSAN ARASINDA KATIKSIZ
ÇIKARDAN, KATI "NAKİT
ÖDEME"DEN BAŞKA BİR BAĞ
BIRAKMAMIŞTIR.

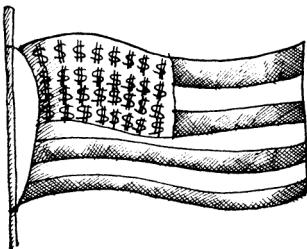
DİNİ BAĞNAZLIĞIN, ŞÖVALYE RUHUNUN,
KÜÇÜK BURJUVA DUYGUSALLIĞININ İLAHİ
VECDE GELİŞLERİNİ BENCİL HESABIN
BUZLU SULARINDA BOĞMUŞTUR.
KİŞİSEL ONURU MÜBADELE DEĞERİNE
DÖNÜŞTÜRMÜŞ VE SAYISIZ MÜSECCEL
VE MÜKTESEP HÜRRİYETİN YERİNE O
TEK, ACIMASIZ ÖZGÜRLÜĞÜ, TİCARET
YAPMA ÖZGÜRLÜĞÜNÜ, GEÇİRMİŞTİR.
SÖZÜN KISASI DİNİ VE SİYASİ
YANILSAMALARIN ARDINA GİZLENEN
SÖMÜRÜNÜN YERİNE AÇIK, HAYÂSIZ, DOLAYSIZ, GADDAR SÖMÜRÜYÜ GEÇİRMİŞTİR.

BURJUVAZİ ONCA ZAMANDIR ONURLU SAYILAN VE ÖNÜNDE HUŞUYLA EĞİLİLEN HER FAALİYETİ ÇEVRELEYEN HALEYİ SÖKÜP ATMIŞTIR. HEKİMİ DE HUKUKÇUYU DA RAHİBİ DE ŞAİRİ DE BİLİM ADAMINI DA KENDİ ÜCRETLİ İŞÇİSİ YAPIP ÇIKMIŞTIR. BURJUVAZİ AİLE İLİŞKİSİNİN DOKUNAKLI-DUYGUSAL ÖRTÜSÜNÜ YIRTIP ATMIŞ, BASİT BİR PARA İLİŞKİSİNE İNDİRGEMİŞTİR BU İLİŞKİYİ.

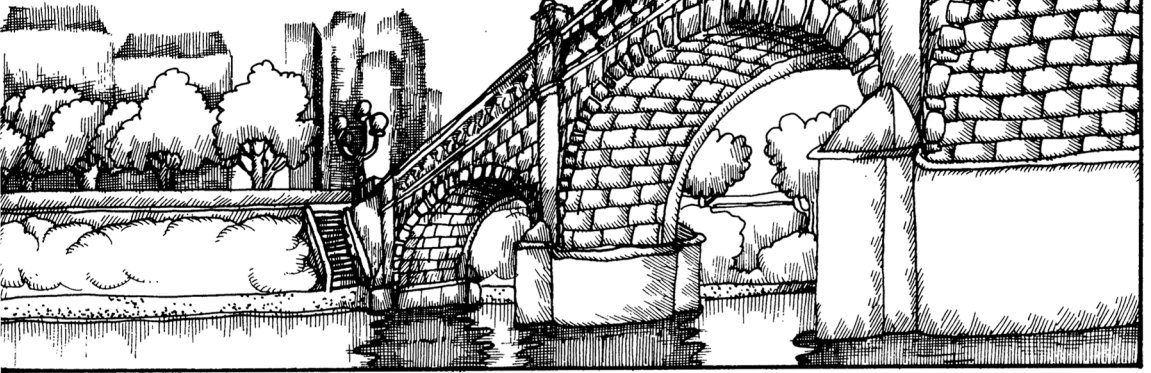
BURJUVAZİ GERİCİLİĞİN O KADAR HAYRANLIK DUYDUĞU ORTAÇAĞDAKİ KABA KUVVET TEZAHÜRÜNÜN NASIL OLUP DA EN MİSKİN BİR TEMBELLİKLE TAM BİR UYUM İÇİNDE OLDUĞUNU AÇIĞA ÇIKARMIŞTIR. İNSAN FAALİYETİNİN NELER YARATABİLECEĞİNİ İLK ORTAYA KOYAN BURJUVAZİ OLMUŞTUR. MİSİR'İN PİRAMİTLERİNDEN, ROMA'NIN SU KEMERLERİNDEN VE GOTİK KATEDRALLERDEN KAT KAT ÜSTÜN HARİKALAR YARATMIŞTIR BURJUVAZİ; GÖÇLERİ VE HAÇLI SEFERLERİNİ GÖLGEDE BIRAKAN SEFERLER GERÇEKLEŞTİRMİŞTİR.

BURJUVAZİ ÜRETİM ARAÇLARINI,
DOLAYISIYLA ÜRETİM İLİŞKİLERİNİ
VE BUNLARLA BİRLİKTE BÜTÜN
TOPLUMSAL İLİŞKİLERİ DURMADAN
DEVİRİMÇİLEŞTİRMEKSİZİN VAR OLAMAZ.

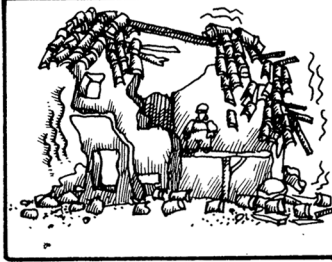
ARTIK HİÇBİR ŞEY
ANLAMİYORUM...
HIH

OYSA ESKİ ÜRETİM TARZININ OLDUĞU GİBİ KORUNMASI DAHA ÖNCEKİ BÜTÜN SANAYİCİ
SINIFLARIN İLK VAROLUŞ KOŞULUYDU. ÜRETİMİN DURMADAN ALTÜST EDİLMESİ, BÜTÜN

TOPLUMSAL KOŞULLARIN
ARALIKSIZ SARSILIŞI VE BİTMEK
BİLMEYEN BİR BELİRSİZLİK VE
ÇALKANTI BURJUVA DÖNEMİNİ

ÖTEKİ BÜTÜN DÖNEMLERDEN
AYIRT EDER. BÜTÜN KEMİKLEŞMİŞ,
DONMUŞ İLİŞKİLER ARKALARI
SIRA GELEN ESKİDEN BERİ
SAYGİDEĞER TASAVVUR VE
GÖRÜŞLERLE BİRLİKTE SİLİNİP
GİDER; YENİ OLUŞANLAR İSE DAHA
KEMİKLEŞMEYE FIRSAT BULAMADAN
ESKİR. KATI OLAN HER ŞEY
BUHARLAŞIYOR, KUTSAL OLAN HER
ŞEY AYAKLAR ALTINA ALINIYOR
VE İNSANLAR NİHAYET HAYATTAKİ
KONUMLARINA, KARŞILIKLI
İLİŞKİLERİNE SOĞUKKANLI BİR
GÖZLE BAKMAYA ZORLANIYORLAR.

NEREYE KAÇIYORSUNUZ,
ÇİÇEKLER?- NEREYE KAÇIYOR-
SUNUZ, ÇİMENLER?- NEREYE
KAÇIYORSUNUZ ANNECİĞİM,
KARDEŞİM, OKULUM...- NEREYE
KAÇIYORSUNUZ?